

TYÖIKÄISTEN SOSIAALIPALVELUT – NELJÄ PALVELUKOKONAISUUTTA

1. Asumisen palvelut (Markku)

Hierarkia ja tavoitteet/vaikuttavuus

1. Tilapäinen asuminen (ensisuoja ja kriisiasuminen tulipalokeisseissä mm.)
→ *perustarpeet, huolenpito, PL 19§, SHL 12§*
2. Kotiin vietävät / tuotetut palvelut
→ *arjen hallinta, elämisen taidot, itsenäinen elämä*
3. Väli-/jälleenvuokratut asunnot
→ *määräaikaisuus tavoite, syyt voivat olla puhtaasti taloudellisia*
4. Tuettu asuminen
→ *esim. päihdeongelmaisten asumisen turvaaminen*
5. Perhehoito
→ *esim. kroonistuneet ent. päihdeongelmaiset kodinomaiset*
6. Palveluasuminen
→ *kuntoutus, vaikuttavuus, edellyttää laadun valvontaa*
7. Tehostettu palveluasuminen
→ *ympäri vuorokautinen hoiva*

Yhdyspinnat

- asuntopolitiikka kunnissa, sosiaalisen näkökulman ja hyten esille tuominen, mm. Erityisasumisen tarpeet
- kuntalaispalvelut (mm. joukkoliikenne, koulutus, kasvupalvelut, työmahdollisuudet)
- 3. sektori
- terveyspalvelut (ml. ympäristöterveys)
- palo- ja pelastustoimi, sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden viranomaistyö
- **KELA** (toimeentulotuki, asumistuki, kuntoutus)
- palveluntuottajat
- asiakkaan läheiset ja verkosto
- asiakkaaksi tulon prosessin määrittely myös muilla kuin päihde- ja mielenterveysasiakkailla
- sairaala
- vankila
- haastemies

Järjestämisen kolme tärkeintä pointtia

- Kuntayhteistyö
- Yksi SAS (palvelutehtävien (ikä, vammaisuus) rajat ylittävä palvelutarpeen arviointi)
- Palveluntuottajien valvonta, laatuvaatimusten noudattaminen

POISOHJAAMISESTA YHTEISTYÖHÖN!

2. Sosiaalinen kuntoutus ja kuntouttava työtoiminta (Minna)

Tavoitteet/vaikuttavuus

- Arjen sujuminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Toimintakyvyn ylläpito
- (Työllistyminen)
- Osallisuus
- Vertaistuko
- Pääosin omassa elinympäristössä tapahtuvaa

Tarve näitä osoittaville mittareille, Kykyviisari ja Kompassi ovat toki olemassa

Palvelut

- Ryhmätoiminnot (esim. nuorten työpajat, sosiokulttuurinen, luontolähtöinen, Green care)
- Yksilökohtaiset ratkaisut
- Kotiin annettava tuki, avustajapalvelut
- Kaiku-kulttuurikortti
- Tuki liikuntaan
- Yksilövalmennus
- Tukihenkilötoiminta
- Vertaistuki
- Vamos
- Psykiatrinen kuntoutus, jossa ei tarvitse olla diagnoosia mukaan päästäkseen

Tuottajina järjestöt, ostopalvelujen tuottajat, oppisopimuskoulutetut avustajat, hankkeet (haasteena lyhytaikaisuus)

Tärkeää on integraatio terveydenhuollon kanssa.

Muita huomioita

- Kiinnitettävä huomioita nuorten lisäksi -+50-vuotiaisiin, joilla on katkonainen työhistoria.
- Sakkolistat ohjaavat kuntia sosiaalisessa näissä toiminnoissa. Sosiaalinen kuntoutus toisinaan naamioidaan tästä syystä kuntouttavaksi työtoiminnaksi.
- Pohdittava mikä on sosiaalisen kuntoutuksen ja maakuntien aikana kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ero.
- Suunnitelma tehdään yhdessä asiakkaan kanssa (mahdollistaminen, esimerkiksi bussilipun avulla)
- Integrointi kaikkien yhteisiin palveluihin, kuten kirjasto, kulttuuritoimi jne.

Yhdyspinnat

- Kela (sovittua, tiivistä, säännöllistä koska liittyy palveluprosesseihin ja toimintakyvyn arviointiin)
- Terveydenhuolto (sovittua, tiivistä, säännöllistä koska liittyy palveluprosesseihin ja toimintakyvyn arviointiin)
- Työvoimapalvelut (sovittua, tiivistä, säännöllistä koska liittyy palveluprosesseihin ja toimintakyvyn arviointiin)
- Oppilaitokset
- Hankkeet
- Kolmas sektori
- Palveluiden tuottajat

- Peruskunnan palvelut (kulttuuri, liikunta, sivistys)

Kenen intressi?

- Asiakkaan ja työntekijän
- Tilannetta muuttaa asiakkaan valinnanvapaus (palvelusetelit ja asiakassetelit), mietittävä mitkä kriteerit palveluiden tuottajien on täytettävä
- Kuka hallitsee kokonaisuuden: kenellä ja missä on alueen tuottajat ja tarjonta tiedossa ja myös tarjonnan aukot; tarve digitaaliselle jatkuvasti päivitetylle tietokannalle tai arkistolle.

Järjestämisen kolme tärkeintä pointtia

- Sopimukset
- Lain vaatimukset (vs. työllistäminen)

Vaikuttavuus

3. Asiakkaan raha-asioiden hoitaminen / Taloussosiaalityö (Jutta)

→ Viittaa THL sanoston mukaan suppeasti välitystiliin tai ls-palveluna nuoren itsenäistymisvarojen hoitoon

- Käytetään THL **Taloudelliseen tilanteeseen liittyvät palvelut**, joiden järjestämiseen vastataan taloussosiaalityön työorientaatiolla

Tavoitteet/ Vaikuttavuus/ Minkä ongelman palvelut pyrkivät ratkaisemaan:

- Toimeentuloon liittyvät vaikeudet ja haasteet (Esim. Tulojen vähyys, kyvyttömyys hoitaa raha-asioita, taloutta kuormittavat riippuvuudet)
- Palvelujen tavoitteena tukea ja ohjata asiakasta siten, että hän kykenee tulevaisuudessa hoitamaan toimeentuloon liittyviä asioita itse.
- Asumisen ja elämisen turvaaminen ensisijainen tavoite
- Velkaantumisen ehkäisy, asunnottomuuden ehkäisy ja purkaminen, osallisuuden edistäminen, tasavertaisuuden edistäminen/ eriarvoisuuden vähentäminen, terveyserojen kaventaminen, hyvinvoinnin edistäminen

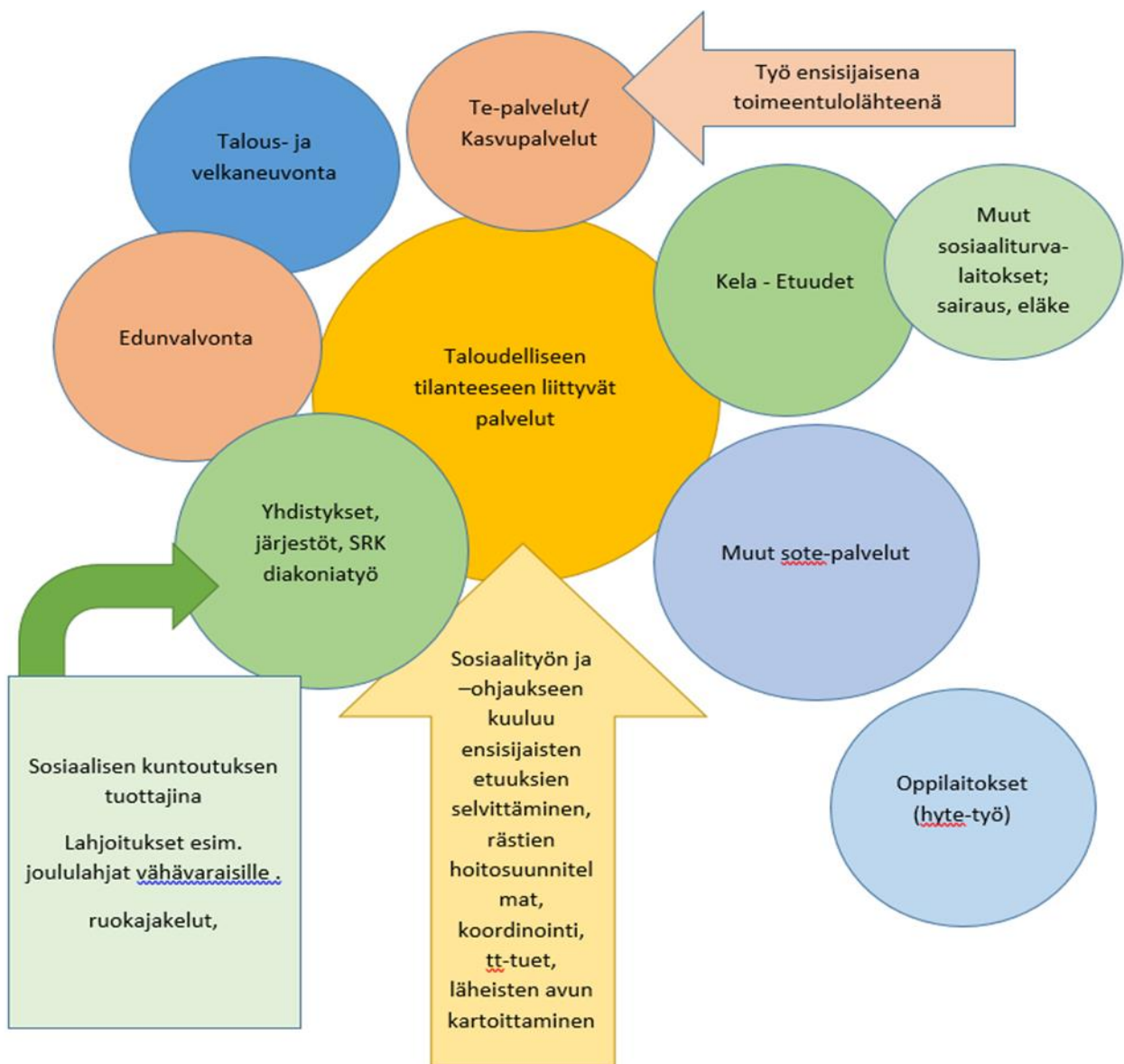
Palvelukuvaus:

Taloudelliseen tilanteeseen liittyvät palvelut ovat palveluja ja etuuksia, jotka edistävät asiakkaan itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta. Monien palvelujen kokonaisuus ja pitempiaikainen tuki kun vain yksittäinen toimenpide.

Palvelut:

- Taloudellinen ohjaus ja neuvonta sosiaalityön ja -ohjauksen osana
- Täydentävä ja ehkäisevä tt-tuki
- Välitystili-palvelu = asiakkaan raha-asioiden hoitaminen (+ talousohjaus – ei pelkkää hoitamista vaan tavoitteellinen ohjaustyö mukaan)
- Sosiaalinen luototus
- Tehostettu taloudellinen ohjaus ja neuvonta osana sosiaalisista kuntoutusta (yksilöohjaus/-valmennus, ryhmät, nettityökalut)
- Varhaisen tuen hyte-palvelut esim. kouluissa (miten ehkäistään velkaantumista jne...)
- Henkilökohtaisen budjetin käyttö?????

Yhdyspinnat:

Järjestämisessä huomioitava:

1. Työnjako ja yhteistyö (tunne palvelut!)
2. Talousasiat puheeksi Lapessa, Te-alueissa, Kelassa (ja ylipäätään aikuisnäkökulma)
3. Varhaisen tuen (Hyte) vahvistaminen

4. Palveluohjaus (Heli)

Tavoitteet ja vaikuttavuus

- Palveluohjaus on työmenetelmä (+orientaatio) > THL:n määritelmä
- Tavoitteena palveluiden yhteensovittaminen > THL:n määritelmä
- Asiakastilanteen ja hänen tavoitteidensa esiin saaminen
- Järjestäjän intressi: palveluohjauksen ohjaaminen
- Asiakas- ja palveluohjauksesta puhuttaessa viitataan usein digitaalisiin palveluihin
- Palveluohjausta tarvitaan silloin, kun ihminen itse ei voi ohjautua palveluihin
- Yleistä palveluohjausta vai sosiaalityön palveluohjausta?
- Osaaminen: Mitä osaamista vaaditaan? > sosiaalityön palveluohjaus? Yleinen palveluohjaus?

Palveluohjaus tulisi kuvata (maakunnassa, valtakunnallisesti), jotta tiedetään mitä se on? Jotta meillä on yhteinen ymmärrys siitä.

- o Maakunnan sote-valmisteluun tulisi kytkeytyä palveluohjauksen kuvaaminen > se toimii ohjauksen välineenä
- Pohjois-Pohjanmaan kommentit työryhmän työskentelyyn:
 - o Pohjois-Pohjanmaalla kuvattu palveluohjauksen kolmiportainen malli, jossa alimmalla tasolla palveluohjaus (?), keskellä arviointisuunnitelma ja ylhäällä intensiivinen työskentely.
 - o Tehty kuvaus/porrastus pohjautuu Posken julkaisusarjan tutkimukseen/julkaisuun ”Palveluohjaus” (2015).
 - o Matala kynnyks/asiakaskohtainen/asiakkuuden portaat
 - o Mitä osaamista vaaditaan? > palvelujärjestelmätietämystä/asiakastaidot
 - o Palveluohjauksen kuvaamisessa tulisi varmistaa monialaisuus

Mitä palveluja/palveluprosesseja tuotetaan?

- Sosiaalityön palveluohjaus?
- Yleinen palveluohjaus?
- Onko asiakas palveluohjauksessa asiakassuhteessa? > Jos palvelutarpeen arviointi on tehty, niin kyllä.

Yhdyspinnat

- Yhteistyön tulee olla tiivistä > palveluohjaus on koko ekosysteemin päällä > eri tasot, monikanavaisuus
- Yhteistyö on sekä asiakkaan, järjestäjän että kaikkien toimijoiden intressi
- Asiakas- ja palveluohjaus vs. palveluohjaus sosiaalityössä > määrittely, kuvaus!

Järjestäminen

- Tulee huomioida palveluohjauksen eri tasot
- Digitalisaation hyödyntäminen kaikilla tasoilla > myös asiakaskokemukset!

Palveluohjauksen määrittely tärkeää, keskeistä! > valtakunnallisesti > tuodaan sote- ja maakuntavalmisteluun